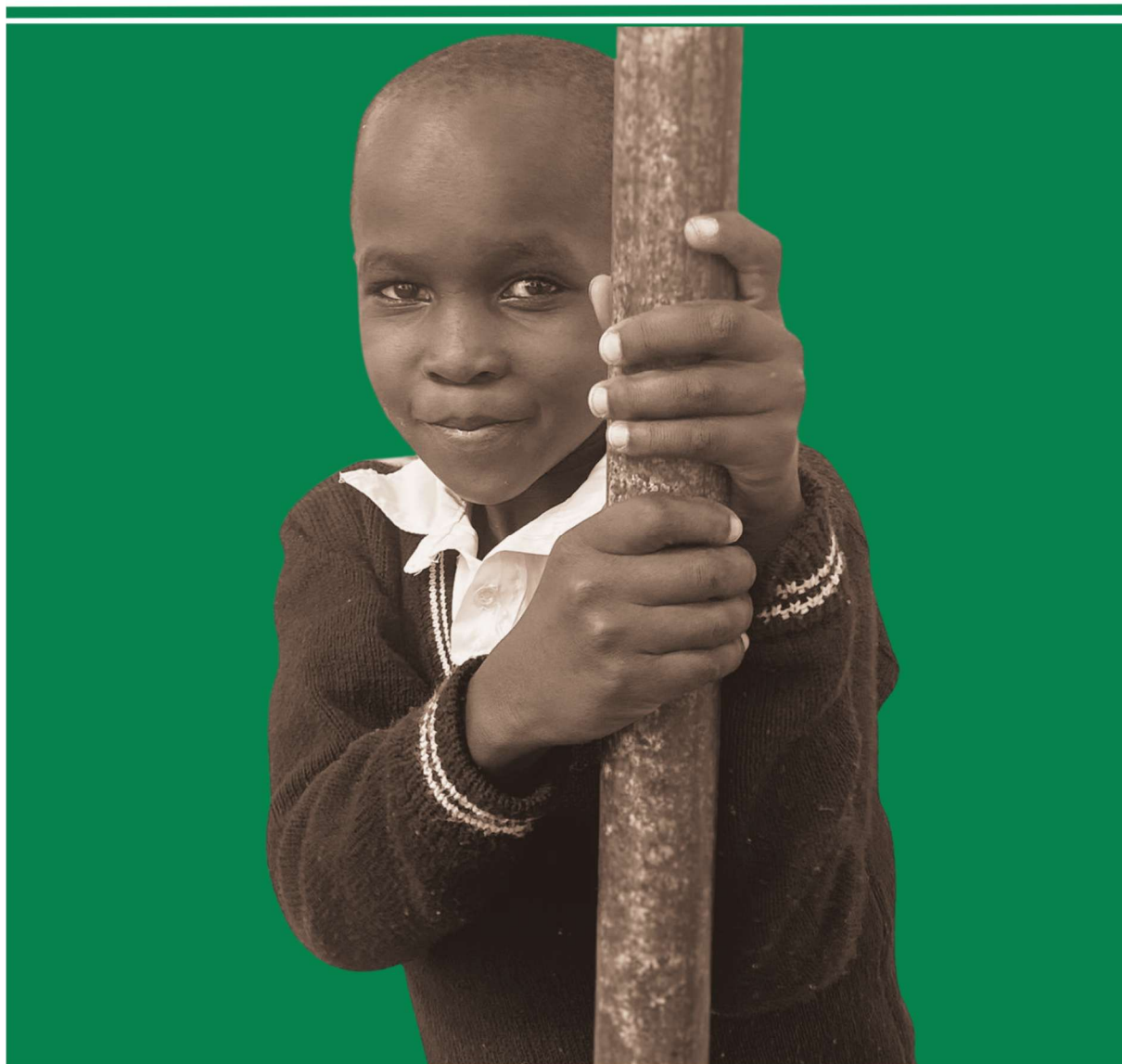

**CHILD CARE
AFRICA**

BELEIDSPLAN

2024 - 2029

Colofon

Child Care Africa Foundation
Zuidelijk Halfrond 4, 2081 DD Gouda
Telefoon: 0182 – 682 349
Website: www.cca-f.nl
Email: info@cca-f.nl

IBAN: NL55 RABO 0349 8451 82 t.n.v. Child Care Africa Foundation te Gouda

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 76264998

Door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling: RSIN 860567266

Voorwoord

In dit document wordt een beeld geschetst van de doelen en werkgebieden op middellange termijn, gebaseerd op de visie en missie van Child Care Africa (CCA).

De achterliggende beleidsperiode tussen 2019 en 2024 was een moeilijke periode voor CCA. In maart 2022 werden we opgeschrikt door het plotselinge overlijden van CCA-directeur Dorian Cosijnse. Ondanks dit grote verlies werd voortvarend doorgebouwd aan een stevige organisatie. Het jaarverslag 2023 geeft daar een uitgebreide weergave van.

Het CCA-bestuur heeft de ambitie om de komende vijf jaren verder te werken aan de bestaande vorm van hulpverlening, omdat deze zeer effectief is. We zien graag dat onze hulp aan meer kinderen ten goede komt. Daarvoor is het noodzakelijk dat we onze aandacht richten op het vergroten van de financiële basis. Gekoppeld daaraan gaat Child Care Africa meer aan de weg timmeren, zodat ze in bredere kring bekendheid krijgt.

Augustus 2024,

Namens het CCA-bestuur,
W. van Welzen, voorzitter

Het CCA-bestuur (van links naar rechts):

Dhr. Wim Otte, Bestuurslid;
Dhr. Edwin van Os, Penningmeester;
Mevr. Harriët Walhout - van der Weijde, Secretaris;
Dhr. Wim van Welzen, Voorzitter;
Dhr. Willy Rietveld, Bestuurslid.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
1. Child Care Africa Foundation	5
1.1 Onze visie	5
1.2 Onze missie	6
1.3 Doelstellingen	7
2. Strategie.	8
2.1 Werkprincipes	8
2.2 Scholarships	9
2.3 Hulp aan kinderen met handicap (rehabilitatie)	9
2.4 Inclusief onderwijs	10
3. Organisatie	11
3.1 Lokale Partners	11
3.2 Werknemers	12
3.3 Governance	12
3.4 Raad van Advies	12
3.5 Vrijwilligers	12
3.6 Klachtenprocedure	13
4. Werkgebieden	14
4.1 Uganda	14
4.2 Guinee-Bissau	16
4.3 Verkenning van toekomstige werkgebieden	17
5. Risicobeheersing	19
5.1 Veiligheid ter plaatse	19
5.2 Werken met kinderen	19
6. Financiën	20
6.1 Fondsenwerving en financiële duurzaamheid	20
6.2 Meerjarenbegroting	21
6.3 Financiële controle en liquiditeitsreserve	21
6.4 Lidmaatschappen en keurmerken	22
7. Beoogde verbeteringen in beleidsperiode	23
7.1 Beoordeling kwaliteit sponsorprogramma	23
7.2 Stichtingsbureau	23
7.3 Marktcommunicatie	23
7.4 Monitoring en evaluatie	23
7.5 Fondsenwerving	24

1. Child Care Africa Foundation

1.1 Onze visie

In de wereld van de hulpverlening aan Afrika is veel geleerd voor wat betreft de effectiviteit. Vele miljarden dollars werden besteed aan goedbedoelde, maar zinloze hulp (we schrijven hier niet over noodhulp). Hier is veel literatuur over verschenen. Zowel de donoren als de ontvangers zijn moe van de manier waarop dit de afgelopen decennia is gegaan.

Bijgevolg neemt het Westen meer afstand en worden de Afrikaanse landen meer genoodzaakt hun eigen plan te gaan trekken. Ook de Nederlandse overheid ⁽¹⁾ verandert haar strategie. Hier worden nu Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp onder één noemer geplaatst. Men proclameert zelfs dat het Nederlandse bedrijfsleven op termijn de plaats van de overheid als investeerder in Afrika overneemt (zie het BHOS rapport “Beleidsnotitie 2022 - Doen waar Nederland goed in is”).

Het creëren van meer afstand en de inzet op basis van gelijkwaardigheid lijkt ons een goede ontwikkeling, maar we beweren dat Westerse overheden de neiging hebben om in deze richting door te schieten en erg optimistisch zijn over hun “exit-strategie”. In de praktijk merken we dat overheden zich terugtrekken uit gebieden waar armoede nog steeds extreem hoog is. Men kwam daar als laatste ‘oprisping’ nog langs met gender programma’s en vrouwenrechten verhalen, maar het zal niemand verbazen dat dit zinloze interventies waren (misplaatste promotie van de ‘verlichte’ westerse verworvenheden).

De verantwoordelijkheid voor ontwikkeling ligt bij de landen zelf, maar daarmee is beslist niet gezegd dat hulp van buiten overbodig is geworden. Het hardnekkige probleem van de armere gebieden is nog lang niet opgelost en dat zal ook nog vele jaren duren. De eigen mogelijkheden van de arme gemeenschappen zijn praktisch non-existent (ook wel de “poverty trap” genoemd). De meeste literatuur ⁽²⁾ merkt op dat arme gemeenschappen überhaupt pas kunnen ontwikkelen, nadat kritieke randvoorwaarden zijn ingevuld: veiligheid, voedselzekerheid en onderwijs. CCA richt zich op het laatste.

Onderwijs aan kinderen is een langzaam proces met aantrekkelijke lange termijn opbrengsten. Bijna alle investeringen kun je weer tenietdoen, maar de kennis die een kind/jongere heeft opgedaan kun je nooit afpakken. Zowel het kind als de familie/gemeenschap krijgen een ‘asset’ waarmee ze uit de armoedeval kunnen komen, omdat aansluiting kan worden gemaakt met de arbeidsmarkt, een betaalde baan, een vast inkomen, een geregeld gezinsleven, etc.

Een mooi voorbeeld hiervan is de (arme) Pokot regio in Uganda (een werkgebied van CCA). Op de Pokot basisscholen staan geen leraren uit de eigen stam/regio voor de klas. Dit komt doordat lokale leiders (en ouders) tot voor kort grote minachting hadden voor onderwijs. Inmiddels eist men dat de Pokot kinderen ‘eigen’ leraren voor de klas krijgen. Men ziet nu in dat onderwijs bijdraagt aan regionale ontwikkeling en etnische emancipatie. De functie van basisschoolleraar krijgt status. Hetzelfde verhaal geldt voor de functie van verpleegster. Dat eigen Pokot leraren en verpleegsters in de regio actief gaan worden is een stapje in de ontwikkeling van dit arme gebied.

Een ander opvallend punt is dat arme gemeenschappen geen prioriteit (kunnen) geven aan de ontwikkeling van kinderen met een handicap. Deze kinderen worden meestal weggestopt vanwege schaamte en omdat ouders niet bekend zijn met mogelijkheden die er vaak wel zijn. Juist hechte gemeenschappen kunnen voor kinderen met een handicap veel betekenen.

¹ Lees bijvoorbeeld de nieuwe Nederlandse Afrikastrategie 2023-2032, van het Ministerie van Buitenlandse Zaken: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/05/30/de-nederlandse-afrikastrategie-2023-2032>

² Bijvoorbeeld: in het bekende boek van Jeffrey D. Sachs “The end of poverty” komt het woord ‘education’ meer dan 100 keer voor.

1.2 Onze missie

Christenen hebben de Bijbelse opdracht om voor hun naasten dichtbij en ver weg zorg te dragen. Dat wil Child Care Africa concreet in de praktijk brengen. Bij de oprichting van CCA hebben we daar de volgende Bijbeltekst (Galaten 6 vers 9) bij geplaatst:

**‘En laten wij niet moe worden goed te doen,
want te zijner tijd zullen wij oogsten, als wij het niet opgeven’**

De geografische focus ligt vanaf het begin in sub-Sahara Afrika. Een prachtig gebied met mooie mensen. En met specifieke uitdagingen. Qua doelgroep richten we ons primair op kansloze kinderen. In het internationale spraakgebruik zijn dat OVC's: Orphans and Vulnerable Children. Inhoudelijk is de steun van CCA in twee categorieën in te delen:

1. Onderwijs aan kansloze kinderen (verbetering toekomstperspectief, ontwikkeling) en
2. Rehabilitatie van kinderen met een handicap (verbetering leefomstandigheden, emancipatie).

De Verenigde Naties' Sustainable Development Goals (2015 – 2030)' zijn geformuleerd om in 2030 voor iedereen een duurzame wereld te bereiken (deze liggen in het verlengde van de Millennium doelen). Mensen die wat vaker in Afrika zijn geweest weten dat het jaartal 2030 volstrekt onrealistisch is, maar dat neemt niet weg dat deze doelen wel een belangrijk referentiepunt zijn.

De activiteiten van Child Care Africa zijn goed te verbinden met deze doelstellingen:

Doel 4: Scholarship programma kwetsbare kinderen

“Adequaat onderwijs is voor mensen in alle leeftijdscategorieën en in alle levensfasen van belang, van voorschoolse educatie tot ‘een leven lang leren’. Onderwijs zorgt ervoor dat de werkenden over vaardigheden beschikken om te kunnen functioneren in een kennisintensieve omgeving.”

Doel 10: Community Based Rehabilitation van kinderen met een handicap

“Dit doel gaat over het verminderen van ongelijkheid tussen landen. Maar ook in eigen land is sociale samenhang onontbeerlijk voor het goed functioneren van de samenleving. Iedereen moet gelijke kansen krijgen om deel uit te maken van de sociale infrastructuur.”

Onze concrete toepassing hiervan is: Met behulp van onderwijs, (eenvoudige) medische ingrepen en hulpmiddelen creëert CCA-mogelijkheden voor kinderen, zodat ze kunnen ontsnappen aan uitzichtloosheid en in staat worden gesteld om een bijdrage te leveren aan hun familie, gemeenschap, dorp, regio en land.

1.3 Doelstellingen

De concrete doelstellingen voor de beleidsperiode zijn:

	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal kinderen dat deelneemt aan scholarship / onderwijs	250	250	275	300	325
Aantal gehandicapte kindereen dat een behandeling/hulp krijgt	1.000	1.500	2.000	2.000	2.000
Aantal kinderen dat deelneemt aan inclusief onderwijs	15	25	30	40	40
Aantal gebieden waarin CCA actief is	2	3	3	4	4

2. Strategie

CCA werkt in Sub Sahara Afrika op plaatsen waar de hulp écht het verschil maakt. Dat zijn gebieden waar de nood hoog is en waar geen/weinig andere hulporganisaties actief zijn. Onze randvoorwaarde hierbij is dat de veiligheid van onze medewerkers niet in het geding is.

De Nederlandse organisatie kenmerkt zich door doelgerichtheid en een no-nonsense benadering. Dat is in de Afrikaanse context zeker nodig, maar we zijn ook kritisch naar onszelf en willen continue verbeteren.

Bij CCA hebben meisjes en jongens gelijke kansen. Daar waar de competenties/scores ongeveer gelijk zijn, kiezen we voor ondersteuning van het meisje omdat de achterstand van vrouwen in de gebieden waar wij werken in het algemeen groot is.

2.1 Werkprincipes

Onze werkwijze is gebaseerd op vijf kernwaarden:

- 1) Breed blikveld: naast onderwijs bieden wij ook voeding, medische en psychosociale hulp aan 'onze' kinderen. Wij kijken verder dan het kind alleen, ook de familie en de omgeving van het kind zijn van belang.
- 2) Gezamenlijke verantwoordelijkheid: wij nemen de eindverantwoordelijkheid van de ouders en/of verzorgers niet over. Wel maken wij duidelijke afspraken, die worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. Hierin is vastgelegd welke financiële bijdrage (of: in natura) de ouders en verzorgers leveren en welke rechten en bescherming kinderen krijgen (bijvoorbeeld overeenstemming om niet uit te huwelijken zolang het kind door middel van onze bijdrage op school zit). Wanneer wij kinderen ondersteunen om door te leren na de middelbare school, tekenen wij ook met hen een overeenkomst. Na het vinden van een baan ondersteunen zij via onze lokale partners een basisschoolleerling tot het einde van zijn of haar studie.
- 3) Onpartijdigheid: Wij doen een uitgebreide screening en selecteren met behulp van een kwetsbaarheidsindex écht de meest kwetsbare kinderen, ongeacht religie, etniciteit, afkomst of politieke voorkeur. Kinderen kunnen op verschillende leeftijden en niveaus instromen. Wij zijn transparant in de selectie van de leerlingen en vinden het belangrijk dat de gemeenschap inziet dat wij echt de meest kwetsbare kinderen steunen.
- 4) Capaciteitsontwikkeling: wij werken dagelijks samen met lokale partners en schoolorganisaties, die alle ins en outs van de lokale taal en cultuur kennen. Wij ondersteunen onze lokale partners bij het opzetten van een professionele en kindgerichte organisatie.
- 5) Rentmeesterschap:
 - a) We vinden het belangrijk dat alle donaties in Afrika worden besteed. De minimale Nederlandse overhead kosten worden geheel door één vaste donor gedragen.
 - b) Wij betalen geen salarissen aan bestuursleden of huur voor een kantoor in Nederland.
 - c) Onze lokale partners mogen maximaal 20% van de gelden gebruiken voor indirecte kosten zoals vervoer, kantooormaterialen en salarissen. Daardoor wordt minimaal 80% van onze donaties besteed aan zaken/activiteiten die een direct verband hebben met de door ons gesteunde kinderen.
 - d) Wij maken duidelijke afspraken en controleren regelmatig de boekhouding en de effectiviteit van de bestedingen van onze lokale partners (audits).

2.2 Scholarships

Onderwijsniveaus

CCA biedt vanaf het begin scholarships aan. Aanvankelijk vooral aan kinderen op basisschoolniveau. Inmiddels richten we ons meer op jongeren die een vakopleiding willen volgen. De achterliggende reden is dat het voor ouders/verzorgers vaak nog wel financieel haalbaar is om hun kinderen de basisschool te laten volgen (in de 'day schools' van de overheid is dit gratis). Secundair en tertiair onderwijs zijn (veel) kostbaarder en daardoor kan die stap vaak niet worden gezet, omdat het geld daarvoor ontbreekt. Dat is erg jammer omdat hierdoor gemotiveerde jongeren met een goed rapport niet verder kunnen. In de loop van de tijd heeft CCA oog gekregen voor deze groep en worden deze in grotere getalen gesteund.

Dit biedt verschillende voordelen:

- 1 De periode dat ondersteuning nodig is, is aanmerkelijk korter. Meestal is drie of vier jaar voldoende. Naarmate de periode van financiële ondersteuning korter is, is er makkelijker externe funding voor te vinden. Een commitment voor een gehele basisschoolperiode vinden donoren meestal teveel gevraagd.
- 2 De toepassing van de toelatingscriteria is minder subjectief: op basis van de motivatie, de cijferlijsten gecombineerd met de Vulnerability Index is redelijk objectief vast te stellen of financiering van vervolgonderwijs echt zinvol is.
Weeskinderen en kinderen uit arme gezinnen, die basisschool en secundair onderwijs hebben afgerond, bezitten in het algemeen over een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen en motivatie.
Voor de toelating van kinderen die aan de basisschool beginnen is feitelijk alleen de Vulnerability Index in te vullen.
- 3 Er is veel minder begeleiding nodig, omdat we met jongvolwassenen te doen hebben, die voor een deel al voor zichzelf kunnen zorgen.
- 4 Na het behalen van het certificate of diploma heeft men een vak geleerd. De stap naar de arbeidsmarkt kan dan worden gezet. In dat opzicht rendeert de investering in vakonderwijs sneller. De familie en gemeenschap kunnen hier eerder de vruchten van plukken.
- 5 "Afstudeerders" beloven aan CCA om zelf een bijdrage te leveren aan de schoolkosten van hun opvolgers.

Begeleiding van kinderen

De toelating van kinderen tot onderwijs dat door CCA wordt gefinancierd, brengt een uitgebreide lijst aan verantwoordelijkheden met zich mee. Hierbij moet worden bedacht dat de kinderen vaak geen ouders meer hebben en dat ze meestal op een boarding school worden geplaatst. CCA neemt de verantwoordelijkheid van de ouders/voogden nooit over, maar in de praktijk lijkt het daar wel veel op. De meeste dagelijkse kwesties worden aan (de partners van) CCA voorgelegd.

Met betrekking tot de begeleiding van de kinderen/jongeren kiest CCA de volgende verdeling:

- Kinderen op de basisschool en in secundair onderwijs worden in principe begeleid door een lokale partner. Deze moet dicht bij de scholen, waarop de CCA-kinderen zitten, gevestigd zijn.
- Jongeren in tertiair en vakonderwijs worden door medewerkers in de CCA-organisatie van het land begeleid.

2.3 Hulp aan kinderen met handicap (rehabilitatie)

Bij kinderen met een handicap is van tevoren onbekend welke hulp ze concreet nodig hebben. Dit moet als eerste oordeelkundig worden vastgesteld. Vervolgens kunnen operaties of het ter beschikking stellen van hulpmiddelen volgen. Ook Community Based Rehabilitation hoort erbij, omdat de gemeenschap onbekend is met de (on)mogelijkheden van het desbetreffende kind en juist veel kan bijdragen aan (sterk) verbeterde leefomstandigheden.

Bij sommige kinderen stopt onze hulp bij de diagnose dat we niets kunnen doen binnen de redelijke grenzen die daarvoor gelden. Hier zit een moeilijke afweging achter, want soms bestaat er op de wereld wel een therapie of operatie voor het kind, maar een dergelijke behandeling zou zoveel kosten dat het voor ons verder financieel onmogelijk zou zijn om nog andere kinderen te helpen.

In een enkel geval zetten we een aparte fondsenwervingscampagne op touw om de financiën alsnog te vinden, maar in de meeste gevallen is het gewoon te complex en te duur om zo'n kind te helpen. Gelukkig is het aantal kinderen waar dit voor geldt niet groot, maar het komt in de praktijk wel voor.

2.4 Inclusief onderwijs

Aan de andere kant van het spectrum zitten kinderen met een handicap die vele jaren door ons worden ondersteund, omdat ze in staat zijn om naar school te gaan. Als de ouders of verzorgers geen financiële mogelijkheden hebben, zorgt CCA ervoor dat ze onderwijs kunnen volgen op een inclusieve school.

Een sprekend voorbeeld hiervan zijn de dove kinderen die eerst gebarentaal wordt aangeleerd. Vervolgens kunnen ze naar een inclusieve school waar ze met behulp van gebarentaal het basisonderwijs ontvangen.

3. Organisatie

CCA is georganiseerd rond de zorg voor de kinderen in Afrika. Hun begeleiding kan alleen goed gebeuren door mensen die de lokale taal, cultuur, gemeenschap en de problematiek goed kennen. Dit kunnen medewerkers van lokale partners zijn, maar ook lokale CCA-medewerkers.

Zowel in Uganda als Guinee-Bissau heeft CCA de officiële NGO-status (lokale rechtspersoonlijkheid), zodat het (legaal) mogelijk is om eigendommen te registreren, medewerkers te verlonen, ze in te schrijven voor sociale zekerheid (Social Security Funds) en om belastingen af te dragen.

3.1 Lokale Partners

CCA werkt samen met lokale ontwikkelingspartners, zoals vrouwengroepen, lokale stichtingen, kerken en sociale ondernemingen. Wij zijn ervan overtuigd dat ontwikkeling en verandering het meest effectief is als het van binnenuit komt.

Onze lokale partners kennen de taal, cultuur, gemeenschap en de problematiek. Met de juiste hulp en coaching kunnen zij het heft in eigen hand nemen en manieren vinden om de gemeenschap uit de armoede te helpen. De keuze voor een lokale partner baseren wij op intrinsieke motivatie, het principe van géén discriminatie, een kindgerichte focus en werkervaring.

Wanneer wij met een lokale ontwikkelingspartner samenwerken, vormt onze partnerpolicy het uitgangspunt, zodat duidelijk is wat de wederzijdse verantwoordelijkheden zijn. Dit bijvoorbeeld op het gebied van zorg voor de meest kwetsbaren, de kwaliteit van de geboden ondersteuning, onze werkwijze, integriteit en financiën.

We blijven met lokale partners en lokale medewerkers werken aan ontwikkeling van vaardigheden door middel van trainingen en conferenties. Onderlinge uitwisseling van ervaringen vindt plaats tussen de partners en medewerkers (in de verschillende landen).

Figuur 1: HFC-directeur Olive Namusabi met leerlingen van de Pokot Secondary school in Amudat

3.2 Werknemers

Child Care Africa heeft de volgende key-medewerkers in dienst:

- Directeur (Nederland) 0,6 Fte;
- Coördinator Community Based Rehabilitation (Guinee-Bissau en Uganda) 0,6 Fte;
- Coördinator Scholarship (Uganda) 1 Fte.

Naar verwachting zal deze formatie in de beleidsperiode licht groeien.

De lokale formatie in Uganda (8 fte) is naar verwachting inmiddels op sterkte.

De formatie in Guinee-Bissau (3 fte) zal significant groeien gezien de doelstelling om de activiteiten daar fors uit te breiden.

3.3 Governance

Stichting Child Care Africa heeft vijf bestuursleden in Nederland. Zij werken allemaal 100% op vrijwillige basis en onkosten (reiskosten, werkbezoeken, etc.) worden niet vanuit de stichting betaald.

De taken van de bestuursleden en de geldende regels binnen CCA zijn duidelijk vastgelegd in het huishoudelijk reglement.

De stichting heeft statutair bepaald dat het bestuur enkel geldige besluiten kan nemen indien de meerderheid van haar leden bij een vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is of aangeeft akkoord te zijn met het voorstel.

De stichting heeft een huishoudelijk reglement waarin praktische zaken voor het bestuur zijn vastgelegd.

De secretaris van het bestuur houdt het rooster van aftreden bij. Tevens wordt een overzicht bijgehouden van nevenfuncties van bestuursleden.

3.4 Raad van Advies

De Raad van Advies, bestaande uit experts met ieder met hun eigen kennis en ervaring, adviseert het bestuur over strategische beleids- en organisatiethema's die van belang zijn voor CCA.

De Raad van Advies wordt gevormd door:

- Dhr. Huib Cornielje (community-based rehabilitation)
- Dhr. Jaap Braaksma (education)
- Mevr. Ellen van den Hil (public health)
- Dhr. Lenard Prins (security)
- Dhr. Teus Dorresteijn (public health)
- Dhr. Steef Post (mediation)

3.5 Vrijwilligers

Dankzij de vele vrijwilligers die zich inzetten voor het werk van CCA -in de rol van fondsenwerver, door het verzorgen van de communicatie of door het onder de aandacht brengen van het werk van CCA in hun eigen omgeving en het verkopen van Ugandese producten- is de impact van het werk van CCA groter.

Het bestuur vindt de inbreng van onze vrijwilligers belangrijk. We luisteren daarbij naar hun mening in de jaarlijkse bijeenkomst om ervaringen te delen en van elkaar te leren. De basis voor onze samenwerking met vrijwilligers ligt vast in het vrijwilligersbeleid.

Figuur 2: CCA-bestuur en vrijwilligers tijdens een bijeenkomst in 2023

3.6 Klachtenprocedure

Iedereen kan een (schriftelijke) klacht bij CCA indienen. De stappen die dan gevolgd worden zijn:

1. De bestuurssecretaris bevestigt de ontvangst van de klacht binnen 2 weken.
2. Het Dagelijks Bestuur gaat in gesprek met de klager om de inhoud, de achtergronden en de ontvankelijkheid van de klacht te bepalen. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt, dat wordt gedeeld met de klager.
3. Wanneer in het eerste gesprek geen voor alle partijen bevredigende oplossing wordt gevonden, wordt de kwestie aan het bestuur voorgelegd. Deze kan besluiten nemen en maatregelen treffen voor het vervolg van de afhandeling van de klacht.
4. Behandelde klachten worden in het jaarverslag gemeld. Tevens wordt vermeld welke maatregelen zijn getroffen om herhaling van de klacht te voorkomen.
5. Mochten de klager en het CCA-bestuur geen gezamenlijk gedragen oplossing vinden, dan wordt de klacht aan een derde (geschillencommissie of mediator) voorgelegd.

4. Werkgebieden

4.1 Uganda

Uganda is een klein land in Oost-Afrika met een inwoneraantal van ruim 45 miljoen mensen. Het land is relatief dichtbevolkt en heeft een gevarieerd klimaat van tropisch tot semi-aride. Het land behoort volgens de Human Development Index (HDI) (2021) tot de armste vijftientig landen ter wereld. De HDI wordt berekend op basis van opleidingsniveau, levensverwachting en inkomen per hoofd van de bevolking.

In Uganda werken wij in verschillende districten in de Karamoja regio. Karamoja is een arm, droog en afgelegen gebied in het noordoosten van Uganda. Het gebied werd decennialang geteisterd door vee-roof en gewelddadige conflicten tussen verschillende etnische groepen. Het is er pas sinds 2009 relatief veilig. Karamoja is moeilijk te bereiken en wordt door de nationale overheid beschreven als bijzonder primitief. Voormalig president Apolo Milton Obote zei vlak na de Britse onafhankelijkheid in 1962 al: “We shall not wait for Karamoja to develop”. De negatieve perceptie, moeilijke bereikbaarheid en langdurige onveiligheid hebben ervoor gezorgd dat het gebied weinig heeft geprofiteerd van ontwikkelingsprojecten en steun van de overheid. Het is een “vergeten gebied”.

Karamoja wordt bewoond door nomadenstammen die veel sociale- culturele en economische waarde hechten aan vee. De bevolking leeft voornamelijk van vee en kleinschalige landbouw tijdens het regenseizoen. Door aanhoudende droogte gaan veehouderij en landbouw echter steeds moeilijker, met stijgende armoede, voedselschaarste, wanhoop en alcoholisme tot gevolg. Karamoja werd in 2016 geclassificeerd als een van de armste gebieden ter wereld. 61% van de 1.2 miljoen inwoners leeft in absolute armoede. Maar 5% van de volwassen bevolking kan lezen en schrijven en maar één op de vier kinderen gaat naar de basisschool. De doorstroom naar de middelbare school is met 17% nog lager, vooral onder meisjes. Ouders en verzorgers hebben vaak geen middelen om schoolgeld te betalen voor al hun kinderen, of doen dit niet uit culturele overweging. Volgens lokale traditie zijn jongens namelijk verantwoordelijk voor het vee. Meisjes worden vaak al erg jong uitgehuwelijkt, in ruil voor een bruidsschat. Tot overmaat van ramp hebben kinderhandelaren de laatste jaren in Karamoja een goede inkomstenbron gevonden.

Uganda is met een gemiddelde leeftijd van 15,9 jaar één van de jongste landen ter wereld. Het gebrek aan banen, goed onderwijs en sociale voorzieningen maakt vooral de jongeren in plattelandsgebieden extra kwetsbaar voor armoede en uitbuiting. 86% van de jongeren in Karamoja is nooit naar school geweest en is werkeloos of bevindt zich in een situatie van uitbuiting. Dit is hoog, vergeleken met bijvoorbeeld 5% in de hoofdstad Kampala. Deze situatie vergroot de kans op misdaad, mentale gezondheidsproblemen, criminaliteit en alcohol/drugs gebruik onder jongeren. Door het lage opleidingsniveau van de inheemse bevolking worden banen ingenomen door Oegandezen van buiten de regio.

Child Care Africa is sinds 2019 actief in de Karamoja regio in Uganda. Gestart in het district Amudat zijn de werkzaamheden in 2020 uitgebreid naar de districten Kaabong en Napak. Helaas hebben we vanwege de onveilige situatie rondom Kaabong (veroorzaakt door de nabijheid van conflictland Zuid-Soedan en de poreuze grens met buurland Kenia waarbij wapens voorhanden zijn en veeroof en conflicten tussen stammen geregeld opblaaien) moeten besluiten om de werkzaamheden daar af te bouwen. De aanhoudende onveiligheid maakt dat we niet alle kernwaarden kunnen borgen. Natuurlijk mogen de leerlingen zelf daar niet de dupe van worden en daarom vervolgen de kinderen die al in het programma opgenomen waren hun onderwijs. De begeleiding vindt nu op afstand plaats via de lokale organisatie Child Care Africa Uganda.

Ze communiceren rechtstreeks met de scholen. De studenten in vervol- en secundair onderwijs staan in direct contact met de supervisors en worden door hen begeleid.

Sinds 2023 werkt CCA met het CBR-programma ook in de districten Kumi, Namalu en Kangole. Het komende jaar hopen we de werkzaamheden van de programma's meer te centreren en zullen we onderzoeken of we in deze regio ook goede samenwerkingspartners op het gebied van onderwijs kunnen vinden.

Naast ons reguliere kind sponsoring programma waarbinnen 282 kinderen en jongeren toegang hebben tot onderwijs, medische zorg en psychosociale ondersteuning bieden wij via het Community Based Rehabilitation programma hulp aan kinderen met een beperking. Door het bieden van medische zorg, het openen van deuren naar (inclusief) onderwijs en het creëren van bewustwording in de leefomgeving ontstaan er kansen voor deze kwetsbare kinderen/jongeren en kunnen ze dromen van een mooie toekomst zoals elk kind dat doet. Door het CBR-team worden jaarlijks meer dan 500 kinderen met een handicap gescreend. Voor de helft van hen zijn vervolgstappen nodig in de vorm van een operatie of het aanmeten van (orthopedische) hulpmiddelen. We trainen medewerkers van lokale klinieken op het gebied van screening en bewustwording. Hierdoor ontstaan meer kansen om kinderen met een handicap tijdig op te sporen en de acceptatie van deze kinderen in hun gemeenschap te vergroten.

Figuur 3: Medische screening door het CBR-team in Namalu

Verder heeft CCA diverse contacten gelegd met verschillende scholen waar kinderen met een beperking (inclusief) onderwijs kunnen volgen.

Figuur 4: Dove jongeren tijdens hun beroepstraining als bouwvakker

4.2 Guinee-Bissau

Guinee-Bissau is een klein West-Afrikaans kustland met 1,9 miljoen inwoners en hoort bij de 10 armste landen ter wereld volgens de Human Development Index (HDI) (2021). Het is pas in 1974 onafhankelijk geworden van Portugal en Portugees is daarom de officiële taal. De gemiddelde leeftijd is 18 en de levensverwachting 62,8 jaar. De veiligheidssituatie is goed. Voor gezonde kinderen is het een prima plek om op te groeien, met vis uit de zee, rijst van het veld en vruchten van de bomen. De overheid stimuleert scholing en vaccinatieprogramma's. Echter, kinderen die leven met een beperking zijn kwetsbaar. Ongeveer één op de tien kinderen heeft een beperking. Ongeveer twee procent van alle kinderen wordt doof vóór hun 5e levensjaar, met name door ziektes als malaria.

Figuur 5: Een school met inclusief onderwijs in Guinee-Bissau

Voor ouders in de dorpjes is het moeilijk om naast alle activiteiten goed te kunnen zorgen voor deze kinderen. Soms schamen ze zich er ook voor. In de praktijk betekent dit dat deze kinderen niet naar school gaan, vereenzamen en een ontwikkelingsachterstand oplopen. En dat terwijl er relatief weinig nodig is aan aandacht, kennis en geld om een groot deel van hen wél naar school te laten gaan.

In 2023 is CCA een samenwerking gestart met RBC Effata in Guinee-Bissau. Deze organisatie is sinds 2014 actief in de dorpen rondom de stadjes Ingoré, Bula en Bissorã met een community-based programma (hier liggen de gebieden in Guinea-Bissau). RBC is een Portugese afkorting van het Engelse community-based rehabilitation. Hulp aan personen met een beperking is het meest efficiënt als het gebeurt in en met behulp van de plaatselijke gemeenschap.

Uit onderzoek en een pilotstudie bleek dat voorlichting, gecombineerd met het identificeren van kinderen met een beperking ouders hoop geeft. Door een deel van het schoolgeld te betalen, gaan inmiddels ruim 140 dove kinderen (2023) naar school in Ingoré. Ze leren Portugese gebarentaal én worden onderdeel van een sociaal netwerk. Een leraar is zelf doof. De kinderen wonen zoveel mogelijk bij familie. Als dat niet mogelijk is, wonen ze in het RBC-Effata centrum.

Er komt veel staar en glaucoma voor. Een verpleegkundige houdt wekelijks spreekuur op drie verschillende locaties. Medicijnen en brillen worden tegen een gereduceerde prijs verkocht. In 2023 werden meer dan 800 patiënten geholpen. Voor een operatie worden patiënten doorgestuurd naar een ziekenhuis in de hoofdstad Bissau. Kinderen met blindheid worden doorgestuurd naar de blindenschool in Bissau.

Kinderen met een lichamelijke beperking worden geholpen met een rolstoel, krukken of medicijnen. De meest voorkomende problemen zijn aangeboren klompvoetjes, een X- of O-stand van de benen, postpolio contracturen en botontsteking. Ouders van baby's met klompvoetjes of schisis worden begeleid bij de operaties in de hoofdstad. In 2023 werden meer dan 150 personen met een beperking geholpen met medicatie, kunstledematen en rolstoelen.

Epilepsie is een veel voorkomende aandoening. Door frequente valpartijen krijgen veel patiënten met epilepsie brand- en infectiewonden. Met eenvoudige medicijnen wordt dit voorkomen. Kinderen of jongvolwassenen met epilepsie worden geholpen door middel van medicatie, scholing en beroepstraining. In 2023 werden meer dan 500 mensen geholpen.

CCA heeft de komende jaren het volgende voor ogen:

- Continueren CBR-werk (zorg voor kinderen met doofheid, orthopedische problemen, oog- en epilepsieklachten)
- Continueren beroepstraining
- Capaciteitstraining bestaande veldwerkers
- Opleiden van nieuwe gebarentaaldocenten
- Opleiden van nieuwe CBR-veldwerkers
- Opzetten van een scholarship programma voor minimaal 100 talentvolle kinderen
- Versterken van de administratie met een tweede Nederlandse veldwerker
- Uitbreiden van het Ingoré-werkgebied naar het stadje Bissorã
- Aanschaf van eigen grond in Ingoré voor de realisatie van een eigen accommodatie
- Bevorderen van inclusief onderwijs in Ingoré
- Support voor kinderen die van ver komen

4.3 Verkenning van toekomstige werkgebieden

Wij werken in landen en gebieden in Sub Sahara Afrika waar onze hulp écht nodig is en waar wij samen met lokale initiatieven een blijvend verschil maken in de levens van kwetsbare kinderen.

Bij de keuze voor werkgebieden maken we gebruik van relevante indicatoren zoals Human Development Index, Multi-Dimensional Poverty Index, Global Peace Index en End of Childhood Index.

Bij de verkenning van nieuwe werkgebieden zijn drie aspecten belangrijk:

1. Het risicoprofiel van een potentieel nieuwe gebied/land moet vergelijkbaar zijn met dat in Uganda/Karamoja en Guinee-Bissau, qua veiligheid en politieke (in)stabiliteit.
2. Via ons netwerk in contact kunnen treden met mensen die eerder in beoogde gebieden hebben gewerkt om ervaringen uit te kunnen wisselen.
3. Contact kunnen maken met organisaties die reeds actief zijn in het land (meestal met andere missies).

Cijfers van inkomen, analfabetisme, kinderarbeid, kind huwelijken en toegang tot onderwijs spelen voor ons een signalerende rol. Landen waar de veiligheid onvoldoende is, zoals Zuid-Sudan, Noord-Ethiopië en Somalië komen niet in aanmerking voor een verkennend onderzoek. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken biedt via haar website inzicht in de actuele veiligheidssituatie van de gebieden in een land ([Reisadviezen | NederlandWereldwijd](#)).

In deze beleidsperiode starten we het verkennende onderzoek in Sierra Leone. De benadering is steeds om contact te maken met bestaande organisaties en initiatieven. Daarnaast onderzoeken we ook of er in het verleden Nederlanders actief zijn geweest en proberen hun ervaringen te vernemen.

Figuur 6: Bericht uit juli 2024

5. Risicobeheersing

5.1 Veiligheid ter plaatse

CCA werkt in landen waar de rechtsorde mankerend is en waar politieke instabiliteit gewoon is. Werken in Afrika vraagt bewuste en continue aandacht voor de veiligheid in de werkomgeving. Dit begint met goed contact te maken met lokale functionarissen (bijvoorbeeld politie, predikanten en district leiders). Zij zijn goed op de hoogte van wat er gaande is en kunnen adviseren wat wel/niet te doen. Ze fungeren ook als alarmsignaal als er iets ernstigs is gebeurd of wordt verwacht.

Veldmedewerkers melden zich bij de NL-ambassade, zodat daar bekend is dat ze in het land verblijven. Men is dan ook meteen geabonneerd op (veiligheids-)meldingen van de ambassade. CCA-medewerkers en -bestuursleden worden professioneel getraind om met bepaalde (bedreigende) situaties in Afrika om te gaan.

In de Raad van Advies van CCA heeft een specialist zitting die in noodgevallen beschikbaar is om terzijde te staan. Er is een protocol, waarin staat beschreven hoe in dergelijke gevallen te handelen. Voor hulp van de overheid is het Nederlandse internationale noodnummer altijd bereikbaar: +31 247 247 247.

Indien de situatie ter plaatse snel en structureel verslechterd (zoals in 2023 in Noord-Uganda), dan bevestigt CCA haar activiteiten ter plaatse. Vervolgens wordt de samenwerking met de betrokken lokale partner afgebouwd. In een dergelijk geval wordt er nauwlettend gekeken wat we kunnen blijven doen voor de kinderen die in het programma zitten. Het moeilijke punt hier is dat, als CCA zich moet terugtrekken, er geen toezicht meer is wat er in de dagelijkse praktijk gebeurt. De ervaringen daarmee zijn niet goed. In zo'n geval wordt jaarlijks beoordeeld of/hoe de situatie is veranderd.

Aandacht voor de gezondheid van medewerkers (tropische ziekten) is erg belangrijk. Indien een ziekte optreedt, moet dat worden gemeld bij de leidinggevende. Gezamenlijk wordt bekeken of de noodzakelijke voorzieningen en medicijnen dichtbij aanwezig zijn. Bij twijfel wordt de medewerker z.s.m. naar de hoofdstad gehaald, en eventueel naar Nederland.

5.2 Werken met kinderen

Het werken van volwassenen met (kwetsbare) kinderen wordt nauwlettend gevolgd vanwege nare uitwassen die er in het verleden zijn geweest. Dit geldt ook voor Afrika. Alle medewerkers, vrijwilligers en bestuursleden dienen zich te conformeren aan de CCA regels die gelden met betrekking tot de omgang met kinderen en jongeren. Ook donoren die meegaan om een land te bezoeken wordt gevraagd zich hieraan schriftelijk te conformeren.

Van alle bestuursleden en medewerkers in NL worden VOG-'s (Verklaring Omtrent Gedrag) bij het Ministerie van Justitie opgevraagd om te controleren of de persoonlijke geschiedenis op het punt van de omgang met kinderen onbesmet is.

6. Financiën

6.1 Fondsenwerving en financiële duurzaamheid

Het grootste deel van de donaties die CCA ontvangt komt van ondernemers (of hun stichtingen). Het voordeel hiervan is dat dit contracten zijn voor 3 tot 5 jaren, waardoor een significant deel van de benodigde inkomsten ieder jaar bij voorbaat gegarandeerd is.

In de eerste CCA-jaren is beperkt aandacht besteed aan fondsenwerving. De geworven gelden kwamen binnen via contacten met bestaande relatie van de bestuursleden en van sympathiserende particulieren.

Nu CCA al geruime tijd in het veld actief is en haar visie en koers ongewijzigd is komen er ook andere potentiële donoren in beeld. Grotere donoren vragen naar meerdere jaarverslagen en willen geen significant deel van de begroting financieren en meestal voor niet meer dan vijf jaren. Het CCA-bestuur heeft de indruk dat de stap naar de professionelere donoren gezet kan gaan worden. In 2024 zal het fondsenwervingsbeleid worden uitgewerkt.

Naarmate de organisatie groeit worden de verplichtingen naar betrokkenen (denk aan: arbeidsovereenkomsten) zwaarder. Hierdoor heeft het bestuur in het verleden besloten om een minimale, liquide reserve van een jaarbudget (circa 350.000 euro) op te gaan bouwen. Hierdoor ontstaat ruimte in de tijd (en financieel) om bij tegenvallende inkomsten de organisatie draaiend te kunnen houden en de tijd te hebben om (nieuwe) oplossingen te creëren.

6.2 Meerjarenbegroting

Child Care Africa Stichting | MEERJARENBEGROTING
(in EUR)

	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BATEN EN LASTEN						
Baten						
Baten van particulieren	27.653	20.000	25.000	25.000	30.000	30.000
Baten van bedrijven	166.956	180.000	180.000	200.000	200.000	210.000
Baten van scholen		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Baten van loterijorganisaties	-					
Baten van subsidies van overheden	-					
Baten van verbonden (internationale) organisaties	-					
Baten ter dekking van kosten beheer en organisatie	18.715	15.000	30.000	30.000	35.000	35.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	150.922	130.000	135.000	140.000	145.000	150.000
Som van de baten	364.247	370.000	395.000	420.000	435.000	450.000
Lasten						
Besteed aan doelstellingen						
Onderwijs kwetsbare kinderen	215.628	175.000	190.000	200.000	210.000	220.000
Kinderen met een handicap	83.833	130.000	130.000	135.000	140.000	145.000
Hongeractie	-					
Overige projecten	26.065					
Algemene coördinatie in Oeganda	-	20.000	20.000	20.000	25.000	25.000
Wervingskosten	-					
Kosten van beheer en administratie	18.715	15.000	30.000	30.000	35.000	35.000
Reserveringen		30.000	25.000	35.000	25.000	25.000
Som van de lasten	344.241	370.000	395.000	420.000	435.000	450.000
Saldo van baten en lasten	20.006	-	-	-	-	-

6.3 Financiële controle en liquiditeitsreserve

De CCA jaarrekening wordt ieder jaar gecontroleerd door een (onafhankelijke) kascommissie die door het bestuur wordt aangesteld.

Het bestuur van CCA wil een financiële reserve (liquide middelen) opbouwen van circa een jaarbudget (250k). De gedachte hierachter is dat de uitgaven nog enige tijd kunnen doorlopen in een (onverwachte) periode dat de inkomsten tegen vallen. Zodoende creëert het bestuur tijdsruimte om maatregelen te nemen teneinde de kosten op de baten af te stemmen of omgekeerd.

6.4 Lidmaatschappen en keurmerken

CCA heeft reeds een ANBI status.

Child Care Africa Foundation is lid van Partin.

We verwachten in deze beleidsperiode het erkenningspaspoort van Centraal Bureau Fondsenwerving te ontvangen.

7. Beoogde verbeteringen in beleidsperiode

7.1 Beoordeling kwaliteit sponsorprogramma

Natuurlijk hebben het CCA-bestuur en -medewerkers een goed beeld van wat er in de praktijk gebeurt met en rondom 'onze' kinderen. Toch is daarmee niet gezegd dat het niet beter kan. Via de lokale CCA-partners is het praktisch onmogelijk om verbetervoorstellen op tafel te krijgen. We hebben dat verschillende jaren geprobeerd, maar het enige antwoord wat er dan komt is: 'meer geld'. Onze partners zijn in het algemeen zo operationeel gericht en ze hebben geen referentiepunten waaraan ze een visie voor verbetering kunnen ontleen.

In de nieuwe beleidsperiode willen we naast de financiële audits ook kwaliteitsaudits gaan uitvoeren. Dit houdt in dat een pedagogisch opgeleid en ervaren persoon (zowel in Nederland als in Afrika) interviews met de lokale partners, kinderen en andere stakeholders houdt. Het doel hiervan is een beeld op bouwen van de organisatie rond de kinderen met de vraag in hoeverre deze bijdraagt aan de veiligheid en het welbevinden van de kinderen (zie ook Hoofdstuk 4). Dit alles moet in de Afrikaanse context worden gezien. Het heeft geen zin om daar volgens Westerse normen te oordelen, maar wel kan worden bepaald of echt wordt gedaan wat binnen de lokale context als haalbaar moet worden beschouwd.

7.2 Stichtingsbureau

Direct na de oprichting van CCA was er feitelijk geen Nederlandse organisatie. De CCA directeur (Dorian Cosijnse) werkte in Afrika en deed daarnaast enkele activiteiten in Nederland. De rest van het werk werd door bestuursleden gedaan.

In 2023 is de eerste aanzet gedaan om in Nederland een vaste organisatie te bouwen. Er werd een bureau-manager aangesteld. Deze bureaumanager wordt in september 2024 opgevolgd door een CCA-directeur. De CCA-directeur is het uitvoerend orgaan van het bestuursbeleid, op basis van jaarbegrotingen en -plannen. De directeur leidt de gehele lokale (Nederlandse) organisatie (staf en vrijwilligers) en is de contactpersoon naar de landen waarin CCA actief is.

7.3 Marktcommunicatie

Er wordt in de praktijk veel algemeen nieuws gecommuniceerd via social media, zoals Instagram, Facebook en LinkedIn. De 'echte' donoren worden hiermee onvoldoende bereikt. Het verbeterpunt is dat deze donoren meer gestructureerd en inhoudelijk moeten worden geïnformeerd. Dat is haalbaar door uit de kwartaalrapportages die nu uit het veld komen een versie voor donoren te maken, zodat ze beter kunnen volgen wat er gaande is en meer kunnen meeleven. Dat laatste is ook interessant voor de medewerkers van donoren die een eigen bedrijf hebben.

Grotere donoren worden individueel door de CCA-directeur geïnformeerd volgens het stramien dat met CCA is afgesproken. Dat kunnen ook periodieke presentaties (aan het personeel) zijn. Door deze interactie ontstaat een beter beeld welke behoeften er zijn aan de zijde van de grotere donoren.

7.4 Monitoring en evaluatie

In de vorige beleidsperiode is aandacht besteed aan de ontwikkeling van een app waarin alle kinderen en jongeren, die door CCA worden gesponsord, staan geregistreerd.

Deze app wordt aan de veldwerkers gegeven zodat zij hun registraties kunnen doen. Hierdoor ontstaat er bij CCA Nederland veel meer inzicht welke activiteiten de lokale partner daadwerkelijk uitvoert en hoe het met ieder kind individueel gaat.

Dit is een enorme stap voorwaarts, want het biedt mogelijkheden om statistieken op te bouwen van, onder andere:

- Prestaties van CCA partners en veldwerkers, zoals aantal kind gesprekken, aantal schoolbezoeken en de kwaliteit daarvan,
- Prestaties van de kinderen en bijzonderheden van het welbevinden van de kinderen,
- Bijdragen van ouders/verzorger,
- Drop-outs en recidivisten,
- Tiener zwangerschappen

Hiernaast wordt gewerkt aan het opbouwen van financiële kengetallen. In de Afrikaanse praktijk heeft niets een vaste prijs, maar naarmate de CCA begroting groter wordt, zijn kengetallen nodig om daarmee vaste punten te creëren.

7.5 Fondsenwerving

Gelet op de groei-ambities gaat CCA nadrukkelijk met fondsenwerving aan de slag. Naar verwachting zal dit gemakkelijker gaan, zodra het CBF keurmerk wordt verleend.

Een kleiner deel van de inkomsten komt van stichtingen, scholen en kerken. Hiernaast is er een trouwe kring van particulieren die CCA financieel steunt.

De organisatie van de fondsenwerving is momenteel te veel ad-hoc. Dat moet de komende jaren structuur en vaart krijgen. De aandacht voor fondsenwerving zal uitgaan naar stichtingen, scholen en kerken en in de tweede plaats naar bedrijven/organisatie uit het netwerk van het bestuur. Het is de taak van de CCA-directeur om dit vorm te geven en voortvarend uit te voeren.